

Dienst ter gedachtenis

aan de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog

1940 - 1945

op dinsdagavond 4 mei 2021
in de Protestantse Kerk te Echteld

“Na 75 jaar vrijheid”

Medewerking aan de dienst wordt verleend door:

Voorganger

Ds. Gerrit Schouten

Ouderling

Gert Schimmel

Organist

Nelleke de Kok

Koster

Henny Budding

Geluid

Joke Brouwer

Oranjevereniging

Bianca van Gessel

Zang

Henk van Blitterswijk, Willy Oppelaar en Jannie van Kerkhoven

Gemeente Neder-Betuwe

Marien Klein.

Kinderen van de Prins Willem Alexanderschool te Echteld

Welkomstwoord namens de Oranjevereniging door Bianca van Gessel.

Bemoediging en Groet

Gedicht: “Laten we stil zijn op deze dag”

Stil,
Als voor de storm
slechts 2 minuten stilte van je tijd.

Dan zijn we stil voor degenen die op die dag gevallen zijn voor onze vrijheid.

Het leggen van kransen en bloemen,
een ritueel, dat elk jaar de doden voor eeuwig zal herdenken.

Aangeslagen staan we hier, dat niemand meer zal hoeven schuilen en dat we voorgoed vooruit zullen gaan.

In gedachten ben je bij al die oorlogsslachtoffers, die voor ons gevochten hebben en gestreden voor onze vrijheid.

Herdenk...
of je nu jong bent of oud, herdenken hoort op deze dag.
Julia van Doorn en Tygo Buunders

We luisteren naar: “Breekbaar...” van 3JS

Het dodental,
Het bloed dat vloeide zacht.
Vermelten met de wapens voordat de avond valt.
Regen drijft de feiten van de lijn,
en toch in onze geesten blijft het bij.

Heeft God voor zo'n verduiveld lot,
al deze mensen uitgezocht.
Heeft oorlog ooit iets opgelost,
was het zijn stem die zei:
De wereld is voor dit geweld te klein.
Vergeet toch niet hoe breekbaar we zijn.

Refrein

Regen huilt de hemel uit,
als tranen van pijn, als tranen van pijn.

In deze tijden weten wij,
Hoe breekbaar we zijn,
hoe breekbaar we zijn.

Regen huilt de hemel uit,
als tranen van pijn, als tranen van pijn.
In deze tijden weten wij,
Hoe breekbaar we zijn,
hoe breekbaar we zijn,
hoe breekbaar we zijn,
hoe breekbaar we zijn.

Marien Klein spreekt namens de gemeente Neder Betuwe

Gebed

Bijbellezing: Ester 3:1-11 (BGT)

Mordechai knielt niet voor Haman

In het paleis werkte een man die Haman heette. Hij was een zoon van Hamedata, uit de familie van Agag. Op een dag gaf koning Ahasveros hem een hoge functie. Hij maakte Haman de belangrijkste minister in het paleis. Elke keer als Haman voorbijkwam, knielde iedereen. En iedereen boog diep voorover. Dat moest van de koning. Maar Mordechai knielde niet. De hoge ambtenaren bij de ingang van het paleis vroegen hem: 'Waarom doe je niet wat de koning zegt?' Mordechai luisterde niet. Maar ze vroegen het elke dag weer. Toen zei Mordechai: 'Ik kniel niet voor Haman omdat ik een Jood ben.' Dat gingen de hoge ambtenaren tegen Haman zeggen. Ze dachten: Misschien gaat Mordechai dan toch knielen.

Haman wil alle Joden laten doden

Haman hoorde dat Mordechai niet voor hem wilde knielen. Hij werd woedend, en dacht: Mordechai moet dood. Maar toen hij hoorde dat Mordechai een Jood was, dacht hij: Nee, dat is niet genoeg. Zijn hele volk moet gedood worden, alle Joden in het hele koninkrijk. Haman wilde weten wanneer dat het beste kon gebeuren. Daarom liet hij het lot werpen. Dat deed hij toen Ahasveros twaalf jaar koning was, in de eerste maand van dat jaar. Het lot wees de twaalfde maand aan.

Haman doet de koning een voorstel

Toen zei Haman tegen de koning: 'Er is in uw koninkrijk een volk dat in verschillende provincies woont. Die mensen wonen tussen de andere volken, maar ze hebben hun eigen wetten. En aan uw wetten houden ze zich niet. Daar moet u iets aan doen. Want u bent de koning. Ik stel voor dat u een

bevel laat schrijven. Daarin moet staan dat alle mensen van dat volk gedood moeten worden. Als u dat bevel laat schrijven, krijgt u 300.000 kilo zilver van mij.' De koning had een zegelring om zijn vinger. Met die ring zette hij een stempel op brieven, waardoor ze officieel werden. De koning gaf de ring aan Haman, de vijand van de Joden. En hij zei: 'Dat zilver hoeft ik niet, en met dat volk mag u doen wat u wilt.'

Meditatie

Gedicht:

Op 5 mei 1945 werd Nederland bevrijd,
einde van 5 jaar oorlogstijd.
Vandaag zijn wij 2 minuten stil,
om de mensen die voor ons gevochten hebben te herdenken.

Heel veel dingen kennen wij niet,
wij hebben de honger niet gekend of de angst.
Wij hebben het gegil niet gehoord,
of te wel wij kennen het niet.
Maar toch weten wij er wat van,
omdat het nooit vergeten wordt.
Mensen blijven het herinneren,
wat er toen is gebeurd.

Respect voor alle mensen van toen,
die vchten voor de vrijheid van anderen die er nu nog steeds is.
Herdenken is goed,
iets wat we eigenlijk zolang mogelijk moeten blijven doen.
Terwijl de klok luidt, denken wij er aan.
Doe jij mee?

Tess van Doorn en Amber Nijhof

We luisteren naar: "Voor ieder land..."

Voor ieder land waar oorlog is.
Bidden wij tot U, o Heer.
Voor ieder mens in duisternis.
Bidden wij tot U, o Heer.
Voor ieder mens die geen vreugde heeft.
Bidden wij tot U, o Heer.
Voor ieder die in wanhoop leeft.
Bidden wij tot U, o Heer.

Refrein

Want U kunt ons bevrijden,
U hebt daartoe de kracht.
In uw hand zijn de tijden.
In U is alle macht.
Want U kunt ons bevrijden,
U hebt daartoe de kracht.
In uw hand zijn de tijden.
In U is alle macht.

Voor ieder die in vrede leeft.
Bidden wij tot U, o Heer.
Voor ieder die naar hoogheid streeft.
Bidden wij tot U, o Heer.
Voor ieder die op aarde leeft.
Bidden wij tot U, o Heer.
Voor ieder die hier onrecht heeft.
Bidden wij tot U, o Heer.

Refrein

Amen

Gedicht: “De mensen die voor ons vochten...”

4 mei is een speciale dag want we herdenken de mensen die voor ons vochten.

In de stilte van 2 minuten maar ook in de 2 uur daarna en 2 dagen, 2 maanden, 2 jaar, denk ik aan jou omdat ik dankbaar ben dat je er nog bent. Omdat je zo dapper bent.

Oorlog doet pijn.
Oorlog moet er niet zijn.
Vrede is goed.
Want vrede is hoe het moet,
maar helaas is dat niet altijd zo.
Want vrijheid is geen cadeau.

Ooit hadden we een vlag. Een vlag waar je trots op mocht zijn.
Ooit hadden we een cultuur. Een cultuur waar je trots op mocht zijn.

Het is lang geleden maar wij mogen het nooit vergeten.
Oorlog is zinloos geweld.
Waarin mensen zoals jij en ik pijn en ontberingen hebben gekend.

Desiree van de Craats en Emma van den Berg

Gebeden, afgesloten met het gezamenlijk bidden van het Onze Vader

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome,
Uw wil geschiede gelijk in de hemel zoals ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze,
want van U is het Koninkrijk, en de kracht,
en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.

We luisteren naar: “Met de Heer...”

Valt om je heen alle houvast kapot,
zie je de uitkomst niet meer:
van alle grijpen naar goed en naar kwaad,
waag het dan eens met de Heer.

Refrein

Met de Heer, met de Heer
jouw lot laat Hem niet koud,
omdat Hij van je houdt.
Heus Hij geeft jou een levensdoel weer,
geeft jou een levensdoel weer.

Stellen de mensen je steeds weer teleur,
Met hun zelfzuchtige leer.
Met hun aanbidden van dood materiaal,
Waag het dan eens met de Heer.

Refrein

Zie je de wereld verkrampen van leed,
En doet je onmacht je zeer.
Leef je een leven dat leeg is en dor,
Waag het dan eens met de Heer.

Refrein

Zegen

Na de dienst lopen we vanuit de kerk naar het monument.

Na de kranslegging zingen we het volkslied

Wilhelmus van Nassauwe
ben ik van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd,
den koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer!
Op U zo wil ik bouwen,
verlaat mij nimmermeer!
Dat ik toch vroom mag blijven,
uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.